

Alte Drucke

Wtspraeck des waeren Religions/ ende verklaering der Ceremonien: ...

Joris, David

[Rostock], [ca. 1550]

Dat. XII. Capi.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-148554

moegen oick aldaer niet webluyen: soe waerachtich als die **HEERE** leeft salt geseen werden. Querst niet in noch doer die letterlijcke Ceremonien oder sighuerlijcke wterlijcke ghebriick der vergaefelijcker dingen/ mer doer die gheesteslijcke leuende waere Crachten int gelooff en aneminge onser zielen zaelicheit/ dat Ewige hemelsche leuende goede Woort: het blijft onweder spreckelijck ewich waerachtich.

Dat. XII. Capi.

Dese souden oder twee sacramenten sijn gelegen in eenen Christum/ dat Ewige Almachtige goede Woort des Vaders: den welcken men niet gheleuen noch gesijn en kan/ so lange wy van sijn vleisch niet en eten/ van synen bloede des Nieuwen Testaments en drincken/ jae soe lange wy dat niet en eten off drincken: sijn wy vreemt vanden **HEERE**/ gang doot inder zielen. Dat is nu/ soe ick ghesecht hebbe/ gheen wterlijck eten/ noch van geen wterlijck broot/ spijs/ vleisch noch bloet/ soe die mont der Waerheit selff ghesproocken heeft/ als wel in dat Nachtmael vanden **HEERE** ende sijn Apostolen holden de gheschiet is. Want dat gebiet oder secht hy niet noorlick te sijn wie dat andere berort wort. Neen/ heeft een wijt onderschiet in mijn versant: hoewel hy die reeden (Neemt ende eet)

D alsoe

Joan. 7.

alsoe treffentlijck tot alle sijn Jongheren wth
spreekt/tot Judam soe wel als dandere: Ende
dat mocht nu sijn geestelijcke lychaem niet sijn.
Want soe dat ter seluer tijt moegelijck gheweest
waer/ soe hadde hy geleest ende niet ghestur-
uen/ geen boosheit konnen wercken. Sijn vlet
schelijcke lichām secht hy nz nutte te sijn. Secht
jemant het was sijn Godlijcke lūf in den Geest
daer hy booser mitz taffallen wt geworden is/
soe gedenckt dat van Godt gheen quaet komt:
ende dat het gene welck inden monde gaet die
ziele niet besmetten kan/ daerom mach het die
ziele oick nz reinigē/ dat is gewisse. Jā mocht
dat sijn/ sō hadde die **H. E. R. E.** van sijn vleis
wel geeten/ van sijn bloet wterlijck willen ghe-
droncken hebben. Dan dat had (soet gegeuen
dat leuen der Ewigheit toegebracht hadde) ge-
noech an eens gewest/ gelijck hy secht / dat hijt
hier an onsen wille oder belieuē set. Doch niet
verder dan nae sijnder gedachtenisse/ dat in sul-
ke vergietinge des bloets de sonden des volcs
vergeuen werden. Vuerst waer alleen die son-
den vergeuen/ende die mensch der sonden niet
gedoot ende begrauen is/ daer kan men nae/
der hant wederom in vallen. Dārom most den
Olden Mensch der sonden ghedoodet/ ghang-
wech gedān/ den Nieuwen inder gerechticheit
ander seluiger stadt toefoemen/ solt werck per-
fect/ wy heilich ende rein sijn / soe hy der **H. E.**
R. E. wil/ ewelijck heilich ende rein is.

Hier

Bier toe secht hy sijn Jongheren alsoe:
Mijn heft hertelijck verlangt dit paeschen met Luce. 22.
v te eten eer dat ick lyde: verstaet. Want ick seg
ge v/ dat ick nae dese tijt niet meer daer af eten
sal/ tot dat veruult werde in dat Rijcke Gods.
Nam den Keelck/ danckte ende sprack: Neemt
den seluen en deelt hem onder v/ verstaet. Wāt
ick seg v/ ick en sal voert niet drincken van den
ghewasse des wijnstocks tot dat Rijcke Gods
kompt: dat is soe vele wie dandere Euangelis
ten seggen: ick sal van desen gewasse des wijn
stocks niet meer met v drincke bis anden Dagh
dat ick met v dat Nieuwe drincken sal in rijcke
mijns Vaeders. Daer dan claer wt volghende
verstaen wort/ dat sy die sulcks nae den seluis
gen tijt Christelijcker wise bruicken willen sons
der den **S E E K E**/ Auontmael holden/ om
dat hy seit: ick en sal vort an niet meer/ zc: Siet
tet in. Ist soe niet strafft my / oder bewijst my
anders. Daerom machs nae luyden der woor
den in sulcken gebuick alleen niet bestaen/ alst
sonder den Heere solde sijn/ nochtans mochtet
met bescheidenheit. Dan dat (bin ick wel ghes
w is) sal genen Wysen deser werle weten te ont
binden/ Namelick/ dat de **S E E K E** voersecht li
chamelick wech te gaen/ daer dan een wterlijcke
maeltijt by mochte geeten werden/ anders niet
Derhaluen soe lange hy haer niet wederom in
een ander gedaente der Eeuwicheit verschynens
de is/ solden sy als wezen sonder hem blyuen:

D i j mochs

mochten derhaluen in sijnder gedenckenisse sul
cks wterlijck doen/soe dickwils sy wilden. Wā
dan sulcks tot sijnder gedenckenisse stont/ wol
de Paulus dat eeten niet als andere māltyden
geachtet hebben/ vermits dat lichām/des Hee
ren gedachtenisse: dat hy/wie de **HEER**/
wilde onderscheiden/ daer sijn doot bis hy
komt verfondicht hebben. Wie dan inder tsaē
menkōminge onwaerdelijcken/ sonder indache
nae sijn Woort niet daer van eeten/ wylde hy
dat te huys by hem seluen eeten solden / soe sy
honger ende dorst/dat lichām te spisen hadden
want dat hier nae dier wyse (al wast in een wt
terlijcke maeltijt) niet en behoorde.

Ouerst wat isser aff / wie hier van allene
mondelijck eet sonder dat geestelijcke waerachtig
ge Broodt ende Dranck des Vlien Wijnstocks
frijcht geen versadinge noch veranderinge der
naetuyren/ geest noch leuen: moet dickwils eer
ten/ nochtans lijckewel ongespijst blyuen. Wie
ouerst eens daer tō kompt/ dat hy van dat wā
achtige Broot/ sijn vleisch (dat vande hemel af
komt) eet / en van sijn bloet drinckt sal leuen in
der ewichz. Van dit leuē wetē de niet te sprecke
de alleen in den wterlijcken brode/en niet in alle
Woorden Gods leuē: Derhaluē sijne geen redē
te mēschen/swyge Christus. Want mensche leuē
staet niet indē brode alleen/ sonder in alle woō
den die daer koemen witten Mont Gods. Dār
om is ende blijft dat het Waerachtige Broot
des le

des leuens/ die rechte spise en dranc diemen
torren leuen nutten off ghebruicken mach/ anders
niet. Men kan geen leuen van dat doode
is/ Christum nieuwers in noch dör ontfangen
dan in dat geene en doer dat gene dat hy selue
is. Sijn dan sijn woorden gheest ende leuen/
spreekelijck/ vuyrich/ frachtich ende leuendich
maeckende/ soe macht niet wt blyuen anden
nen de daer van eeten oder ontfangen / of sy en
moeten leuen: moegen niet hongeren noch dor
sten meer/ nae luyden sijns selues Woort ende
getuich der Waerheit. Is dat waer/ soe volcke
dat het lichamelijcke wterlijcke eeten trechte n
en is / want ten spijst die ziele niet: is oick nae
den vleische niet nut: oick wert men daer met
eens eeten oder tien niet versaet/ jae heeft luycke
wel hunger ende dorst/ hoe lange tijt die mens
sche daer aff eet. Derhaluen is dat tot hem niet
gegaen/ noch daer en is trechte ghelooff niet:
van welcken hy nochtans gesecht heeft: wie tot
my komt en sal niet hongeren/ ende die an my
geloofft en sal nimmermeer dorsten. Johan. 6

Dat. XIII. Capi.

Siet ende smaect nu waer dat rechte
eeten en drincken der zielen inne staet
hoewel de **HEER** sulcks (nochtans
in een gelijckenisse) voer die noch buy
ten/ niet binnen sijn aff maelt/ op welcke sy als
D iij lene